
Ljubljana, 29. 4. 2026

Javno povabilo staršem otrok z oviranostjo k udeležbi na študijskem obisku škotskih dobrih praks s področja dezinstucionalizacije

Starše otrok z oviranostjo vabimo k udeležbi na študijskem obisku Škotske, kjer bomo obiskali več organizacij, ki delujejo na področju podpore v skupnosti, si izmenjali izkušnje in se učili iz dobrih praks.

Študijski obisk organiziramo v Centru za dezinstucionalizacijo pri Inštitutu RS za socialno varstvo, v sodelovanju s škotsko organizacijo C-Change, v okviru projekta Center za usmerjanje deinstitucionalizacije, ki se izvaja na podlagi Pogodbe št. C2720-24-040001 o sofinanciranju operacije CUDI – OP27.00352/1 z dne 9. 9. 2024.

Namen in cilji:

Poleg uporabnikov in izvajalcev storitev so svojci tretji steber vsakega dobro delujočega sistema podpore v skupnosti. Za uspešno dezinstucionalizacijo bo zato ključno sodelovanje s svojci ter njihovo vključevanje v razvoj in izvajanje politik ter storitev. Ker je spoznavanje izkušenj iz drugih državah, ki so že nekaj korakov pred Slovenijo pri uresničevanju dezinstucionalizacije, in učenje iz njihovih dobrih praks, ena od učinkovitih oblik pridobivanja novega znanja, organiziramo študijski obisk na Škotsko. Cilji študijskega obiska so:

- okrepitev staršev in drugih svojcev ljudi z oviranostjo z novimi znanji s področja dezinstucionalizacije;
- mreženje, povezovanje in izmenja izkušenj s predstavniki škotskih organizacij;
- spodbudjanje večjega vključevanje staršev otrok z oviranostjo v proces dezinstucionalizacije in razvoj storitev podpore v skupnosti v Sloveniji.

Program:

Na študijskem obisku se bomo spoznali z različnimi organizacijami in njihovimi dobrimi praksami s področja dezinstucionalizacije – in sicer tako izvajalce podpornih storitev kot zagovorniške in uporabniške organizacije. Več o programu v Prilogi 1.

Trajanje in termin študijskega obiska: Predvidoma 5 dni v obdobju med 31. 5 in 6. 6. (3 dni programa, 2 dni za potovanje). Točni datumi odhoda in prihoda bodo sporočeni naknadno.

Kdo se lahko udeleži študijskega obiska? Starši in skrbniki ljudi z oviranostjo, ki se aktivno zavzemajo za razvoj podpore v skupnosti v skladu s človekovimi pravicami.

V kolikor bi bilo za študijski obisk interesa več kot je prostih mest (10), smo izbiro kandidatov predvideli v skladu z naslednjimi kriteriji:

- Neposredna izkušnja: Otroci kandidatov imajo oviranost in izkušnje s socialno-varstvenimi institucionalnimi ali skupnostnimi organizacijami.
- Pripravljenost starša oz. skrbnika, da po vrnitvi s študijskega obiska deli izkušnje s širšo skupnostjo (npr. prek društva, pisanja prispevkov, nastopanja na konferencah, ipd.).
- Dosedanje delovanje na področju zavzemanja za dezinstucionalizacijo: Prednost imajo starši, ki so že vključeni v lokalne ali nacionalne zagovorniške pobude za pravice ljudi z oviranostjo.
- Zagotavljanje raznolike skupine udeležencev, z zastopanostjo različnih oblik oviranosti, različnih regij in različnih oblik družin.

Stroški študijskega obiska:

Organizator krije stroške leta na Škotsko in nazaj, stroške prevoza na in z letališča v Sloveniji in na Škotskem ter stroške nastanitve na Škotskem. Stroške javnega prevoza, stroške prehrane in druge stroške krijejo udeleženci sami.

Udeležba na celotnem študijskem obisku je na lastno odgovornost udeležencev.

Način prijave:

Prijavo na javno povabilo oddate na obrazcu »Prijava na študijski obisk škotskih dobrih praks s področja dezinstucionalizacije« po elektronski pošti na naslov deinstitucionalizacija@siol.net do 6. 5. 2026. Oddaja prijave pomeni, da se strinjate s pogoji tega javnega povabila. O izboru boste obveščeni najkasneje do 13. 5. 2026.

Inštitut RS za socialno varstvo
mag. Barbara Kobal Tomc
direktorica

Priloga 1: Seznam škotskih organizacij za obisk in izmenjavo znanj in izkušenj

V nadaljevanju predstavljamo kratke predstavitve škotskih organizacij, ki delujejo na področju dezinstucionalizacije. V okviru študijskega obiska bomo obiskali nekaj izmed njih glede na njihovo razpoložljivost in interes udeležencev študijskega obiska. Predlog programa je pripravila Sam Smith, ustanoviteljica in vodja organizacije C-Change ter predstavnica Mednarodne usmerjevalne skupine za DI v Sloveniji:

C-Change Scotland

C-Change je organizacija, ki izvaja podporo po osebni meri, utemeljeno na človekovih pravicah, za ljudi z intelektualno oviranostjo, težavami v duševnem zdravju, avtizmom ali drugimi oviranostmi.

Date-n-Mates

Date-n-Mates je agencija za zmenke in prijateljstva, ki jo vodijo in uporabljajo ljudje z oviranostjo. Njihovo delo je utemeljeno na človekovih pravicah. Verjamejo, da imajo ljudje pravico živeti brez diskriminacije in razvijati prijateljstva in odnose po lastni izbiri, ljubiti in biti ljubljene.

Scottish Commission for People with Learning Disabilities

Vizija Škotske komisije za ljudi z učnimi težavami (SCLD) je bolj pravična Škotska, kjer ljudje z učnimi težavami živijo polno, varno, ljubeče in enakopravno življenje. So zagovorniki človekovih pravic, ki si prizadevajo za spoštovanje, zaščito in ozaveščanje o človekovih pravicah ljudi z učnimi težavami.

People First (Scotland)

People First (Škotska) je organizacija, ki jo vodijo njeni člani, ki imajo eno od oviranosti. Srečujejo se v lokalnih skupinah in razpravljajo o vprašanih, ki so za njih pomembna. Drug drugemu svetujejo in se podpirajo ter se zavzemajo za izboljšanje življenja ljudi z oviranostjo.

Coalition of Carers in Scotland

Koalicija oskrbovalcev na Škotskem je bila ustanovljena leta 1998 s strani skupine oskrbovalcev in organizacij za podporo oskrbovalcem, ki so želele okrepiti njihov glas. Ukvarjajo se z zagovorništvo za pravice oskrbovalcev in zagotavljanjem njihove vključenosti v razvoj storitev, politik in zakonodaje.

Neighbourhood Networks

V organizaciji Neighbourhood Networks gradijo podporne mreže na ravni sosesk. Od leta 2001 pomagajo ranljivim odraslim, mnogim z intelektualnimi, fizičnimi oviranostmi ali težavami v duševnem zdravju, da živijo aktivno, zdravo in varno življenje v svojih domovih ter da so polno vključeni v svoje lokalne skupnosti. Njihovi člani so aktivni v medsosedskih mrežah, kjer se učijo osnovnih življenjskih veščin in

samostojnosti, hkrati pa preživljajo čas s prijatelji in so manj odvisni od plačane pomoči.

Thistle Foundation

V organizaciji Thistle Foundation podpirajo ljudi z oviranostmi in dolgotrajnimi zdravstvenimi težavami, da pogledajo na življenje drugače, živijo polno življenje in dosežejo tisto, kar je zanje najpomembnejše. Ponujajo pionirsko paleto podpore, ki je osredotočena na osebo in ne na njeno stanje ali oviranost.

Scottish Human Rights Commission

Škotska komisija za človekove pravice je neodvisen javni organ, ki je odgovoren škotskemu narodu prek škotskega parlamenta. Komisija ima splošno dolžnost spodbujati ozaveščenost, razumevanje in spoštovanje vseh človekovih pravic – gospodarskih, socialnih, kulturnih, državljanskih in političnih – za vse ljudi povsod po Škotski ter spodbujati najboljše prakse v zvezi s človekovimi pravicami. Posebno pozornost posvečajo tudi dezinstucionalizaciji – [Prehod iz institucij v samostojno življenje](#).

Radical Visions for Social Care

Radical Visions for Social Care je organizacija, ki je bila ustanovljena z namenom zagotavljanja praktične pomoči sodržavljanom, družinam, organizacijam in širši družbi za spodbujanje in uresničevanje vrednot vključevanja. Zavzema se za dezinstucionalizacijo ter na človekovih pravicah temelječ pristop, načrtovanje, usmerjeno na posameznika in samostojno usmerjeno podporo.

In-Control Scotland

In Control Scotland je majhna škotska dobrodelna organizacija, ki se osredotoča na izboljšanje sistema socialnega varstva z omogočanjem lažjega dostop do samostojne podpore in odpravljanjem neenakosti za ljudi, ki potrebujejo podporo. To počnejo z nudenjem informacij, tečajev za osebni in poklicni razvoj, delavnicami, usposabljanji po meri in svetovanjem.